

บทที่ 5

ผลการทดลอง

จากที่ได้กล่าวในบทที่แล้วถึงวิธีการและขั้นตอนในการทดสอบหาความเพียงพอของค่าวัดในระบบไฟฟ้า (Network Observability, NO) โดยการใช้โครงข่ายประสาทเทียมแบบแพร่ค่าย้อนกลับ (BP) ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้น และโครงข่ายประสาทเทียมแบบ Generalized Regression (GRNN) ในบทนี้จะเป็นผลการทดสอบที่ได้จากการใช้โครงข่ายประสาทเทียมทั้ง 2 แบบ โดยการทดสอบด้วยโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Networks, ANNs) ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ Pentium IV 1.50 GHz หน่วยความจำขนาด 256 MB โดยผลการทดสอบและรูปแบบในการนำเสนอจะแสดงดังต่อไปนี้

5.1 รูปแบบในการนำเสนอด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบแพร่ค่าย้อนกลับ (Back – Propagation Neural Networks, BP)

5.1.1 รูปแบบการนำเสนอด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบแพร่ค่าย้อนกลับสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV (กฟภ.)

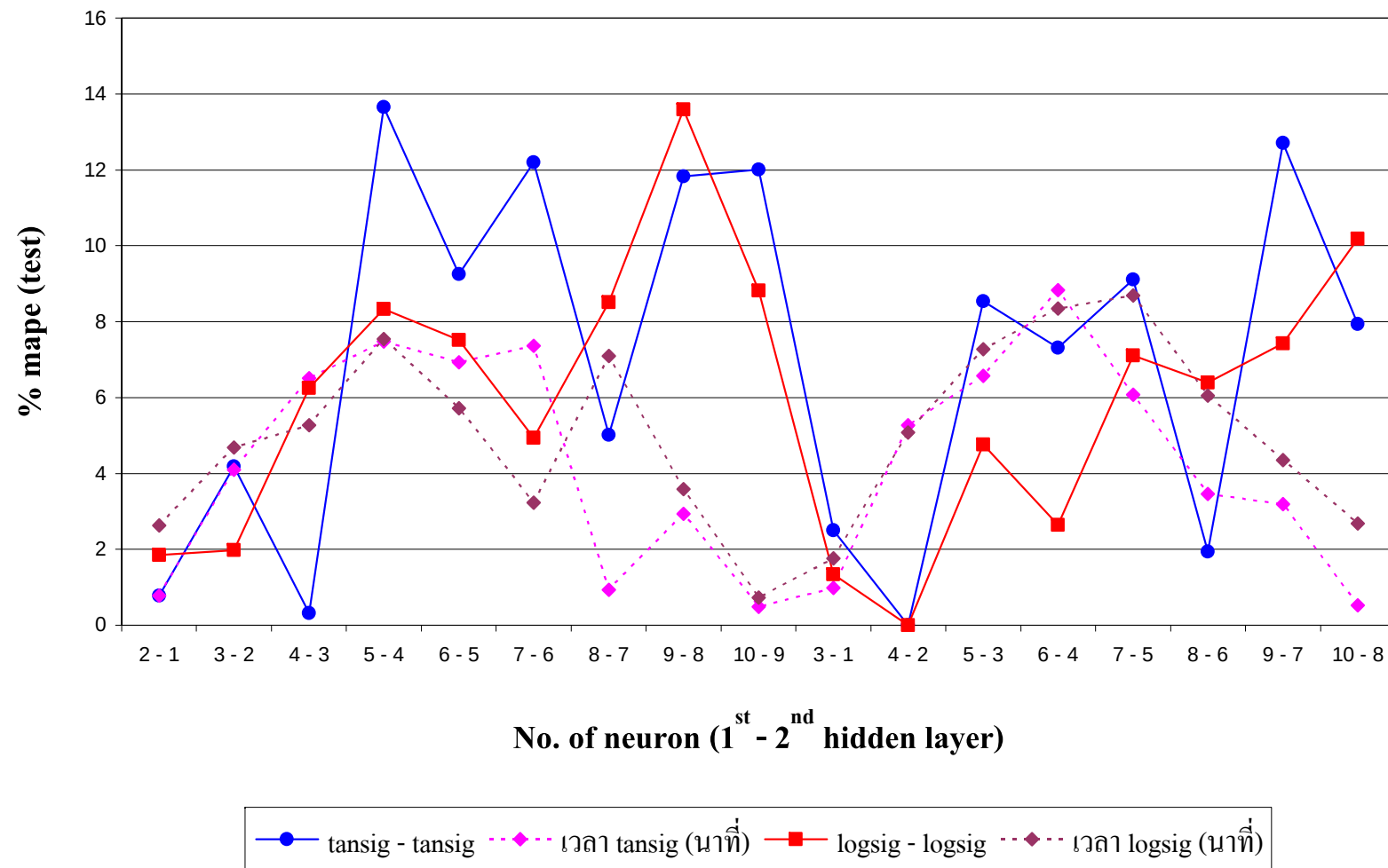
การทดสอบด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. นั้นจะแสดงผลที่ได้จากการทดสอบโดยใช้ฟังก์ชันการถ่ายโอนทุกแบบที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 โดยในตารางที่ 5.1 และรูปที่ 5.1 จะแสดงผลที่ได้จากการทดสอบหา NO ด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นของระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. ส่วนในตารางที่ 5.2 และรูปที่ 5.2 จะแสดงผลลัพธ์และแผนภูมิแท่งที่ทำการเปรียบเทียบระหว่างค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ NO โดยการลดทอนเมตริกซ์จาโคเบียนของค่าวัด (Measurement Jacobian Matrix Reduction, MJMR) กับค่าที่ได้จากโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้น

ตารางที่ 5.1 แสดงผลที่ได้จากการทดสอบด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ.

ลำดับที่	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 1 (โหนด)	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 2 (โหนด)	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 1	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 2	ฟังก์ชันถ่ายโอนใน ชั้นข้อมูลด้านออก	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดทดสอบ	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดฝึกสอน	เวลาที่ใช้ (นาท)
1	2	1	tansig	tansig	linear	0.7767	1.9880	0.7742
2	3	2	tansig	tansig	linear	4.1910	4.6632	4.1003
3	4	3	tansig	tansig	linear	0.3205	1.4431	6.5117
4	5	4	tansig	tansig	linear	13.6570	24.3835	7.4789
5	6	5	tansig	tansig	linear	9.2451	15.5530	6.9292
6	7	6	tansig	tansig	linear	12.2016	0.0281	7.3573
7	8	7	tansig	tansig	linear	5.0182	0.4862	0.9326
8	9	8	tansig	tansig	linear	11.8332	5.1455	2.9326
9	10	9	tansig	tansig	linear	12.0041	30.2271	0.4893
10	3	1	tansig	tansig	linear	2.5008	3.4616	0.9880
11	4	2	tansig	tansig	linear	0.0000	0.0000	5.2641
12	5	3	tansig	tansig	linear	8.5374	0.0447	6.5695
13	6	4	tansig	tansig	linear	7.3170	11.2286	8.8281
14	7	5	tansig	tansig	linear	9.1127	0.0000	6.0755
15	8	6	tansig	tansig	linear	1.9449	1.3915	3.4599
16	9	7	tansig	tansig	linear	12.7122	13.9101	3.1909
17	10	8	tansig	tansig	linear	7.9354	23.2729	0.5219

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

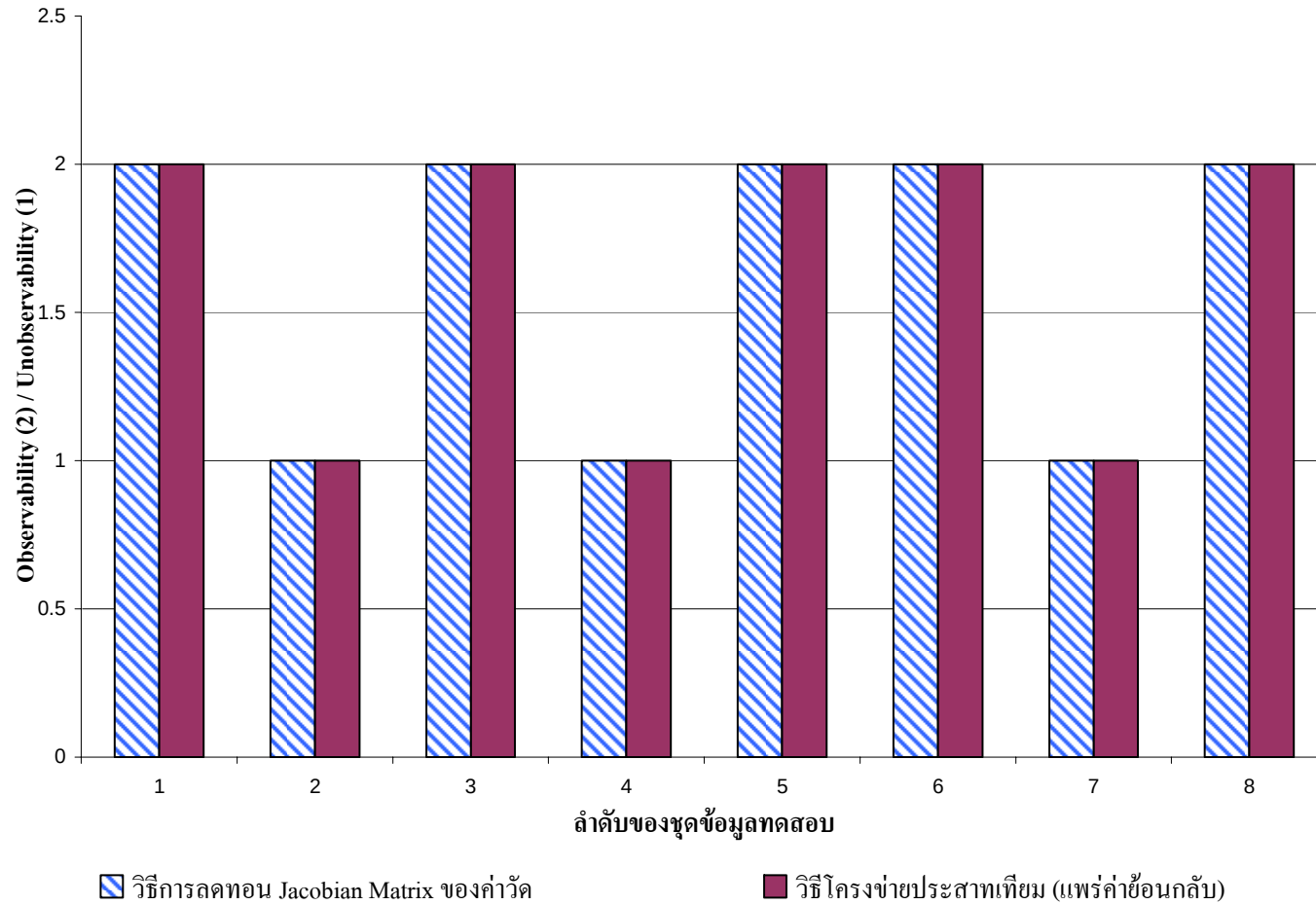
ลำดับที่	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 1 (โหนด)	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 2 (โหนด)	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 1	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 2	ฟังก์ชันถ่ายโอนใน ชั้นข้อมูลด้านออก	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดทดสอบ	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดฝึกสอน	เวลาที่ใช้ (นาทื)
18	2	1	logsig	logsig	linear	1.8512	2.4768	2.6333
19	3	2	logsig	logsig	linear	1.9737	5.1619	4.6877
20	4	3	logsig	logsig	linear	6.2500	0.0001	5.2734
21	5	4	logsig	logsig	linear	8.3314	0.0000	7.5383
22	6	5	logsig	logsig	linear	7.5133	0.6921	5.7224
23	7	6	logsig	logsig	linear	4.9319	1.5217	3.2307
24	8	7	logsig	logsig	linear	8.5117	15.7207	7.0932
25	9	8	logsig	logsig	linear	13.5882	10.5247	3.5836
26	10	9	logsig	logsig	linear	8.8179	9.3587	0.7242
27	3	1	logsig	logsig	linear	1.3396	2.7816	1.7615
28	4	2	logsig	logsig	linear	0.0000	0.0000	5.0805
29	5	3	logsig	logsig	linear	4.7573	6.4413	7.2714
30	6	4	logsig	logsig	linear	2.6393	0.6294	8.3463
31	7	5	logsig	logsig	linear	7.1081	0.0000	8.6898
32	8	6	logsig	logsig	linear	6.3931	1.8911	6.0417
33	9	7	logsig	logsig	linear	7.4276	0.9883	4.3523
34	10	8	logsig	logsig	linear	10.1827	4.6655	2.6740

รูปที่ 5.1 แสดงกราฟค่าเปอร์เซ็นต์ผิดพลาดเฉลี่ยสมบูรณ์ (% MAPE) ของชุดทดสอบสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ.

ตารางที่ 5.2 แสดงผลเปรียบเทียบการหา NO ที่ชุดข้อมูลทดสอบ 8 ชุดระหว่างวิธีการ MJMR กับวิธีโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. (2 หมายถึง Observability, 1 หมายถึง Unobservability)

ข้อมูลชุดที่	ค่าวัด Injection (บัส)	ค่าวัด Flow (บัส – บัส)	วิธีการ MJMR	โครงข่าย ประสาทเทียม (แพร่ค่าย้อนกลับ)
1	1, 2, 4, 5, 7, 8	1-2, 1-5, 7-8	2	2.0000
2	3, 5, 6	2-3, 4-7,	1	1.0000
3	1, 2, 4, 5, 7	1-2, 6-7	2	2.0000
4	2, 4, 6, 8	1-2, 1-6, 4-8, 7-8	1	1.0000
5	2, 3, 4, 8	2-3, 1-5, 4-7, 6-7, 7-8	2	2.0000
6	1, 2, 3, 6, 7, 8	1-2, 2-3, 1-5, 6-7	2	2.0000
7	1, 3,	1-6, 6-7	1	1.0000
8	1, 3, 4, 5, 7, 8	1-2, 1-5, 4-7, 4-8	2	2.0000

รูปที่ 5.2 แสดงแผนภูมิเปรียบเทียบการหา NO ที่ชุดข้อมูลทดสอบ 8 ชุดระหว่างวิธีการ MJMR กับวิธีโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ.

ผลการทดลองในตารางที่ 5.1 และรูปที่ 5.1 เป็นการทดสอบหา NO ในระบบไฟฟ้าด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้น สำหรับระบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

จากตารางที่ 5.1 และรูปที่ 5.1 สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. จะได้ว่าโครงสร้างที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ผิดพลาดเฉลี่ยสมบูรณ์ (Mean Absolute Percentage Error) ของชุดทดสอบที่มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.0000 % ซึ่งมีฟังก์ชันถ่ายโอน (Transfer Function) อยู่ 2 แบบที่เท่ากันคือทั้งแบบแทนเจนต์ซิกมอยด์ (tan-sigmoid transfer function) และ ลอกซ์ซิกมอยด์ (log-sigmoid transfer function) ที่มีชั้นซ่อนที่ 1 จำนวน 4 เซลล์ประสาท และชั้นซ่อนที่ 2 จำนวน 2 เซลล์ประสาท ส่วนในชั้นข้อมูลด้านออกใช้ฟังก์ชันถ่ายโอนแบบ Linear (ในลำดับที่ 11 และลำดับที่ 28 ในตารางที่ 5.1) ดังนั้นจึงพิจารณาที่เวลาการใช้งานที่น้อยกว่าเป็นลำดับต่อไป จึงสรุปได้ว่าเลือกฟังก์ชันถ่ายโอนแบบลอกซ์ซิกมอยด์ทั้ง 2 ชั้นซ่อนที่มีเวลาที่ใช้ในการทดสอบเท่ากับ 5.0805 นาที (ลำดับที่ 28 ในตารางที่ 5.1)

จากตารางที่ 5.2 และรูปที่ 5.2 แสดงการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากวิธีการ MJMR กับวิธีโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

จากผลลัพธ์ที่ผ่านการฝึกสอนแล้วถูกทดสอบซึ่งสอดคล้องกับค่าวัดที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในชุดฝึกสอนจำนวน 52 ชุดของระบบแบบ 8 บัส 115 kV ของ กฟภ. ซึ่งผลลัพธ์ของชุดทดสอบจำนวน 8 ชุดที่ได้จากวิธีโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่ได้จากการหาโดยวิธี MJMR แล้วผลลัพธ์ที่ได้นั้นมีค่าที่เท่ากัน

5.1.2 รูปแบบการนำเสนอด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบแพร่ค่าย้อนกลับสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 14 บัส 230 kV (กฟผ.)

การทดสอบด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 14 บัส 230 kV ของ กฟผ. นั้นจะแสดงผลที่ได้จากการทดสอบโดยการใช้ฟังก์ชันการถ่ายโอนทุกแบบที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 โดยในตารางที่ 5.3 และรูปที่ 5.3 จะแสดงผลที่ได้จากการทดสอบหา NO ด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นของระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 14 บัส 230 kV ของ กฟผ. ส่วนในตารางที่ 5.4 และรูปที่ 5.4 จะแสดงผลลัพธ์และแผนภูมิแท่งที่ทำการเปรียบเทียบระหว่างค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ NO โดยการ MJMR กับค่าที่ได้จากโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้น

ตารางที่ 5.3 แสดงผลที่ได้จากการทดสอบด้วยโครงข่ายประสาทเทียมแบบ BP ที่มีชั้นซ่อน 2 ชั้นสำหรับระบบไฟฟ้ากำลังแบบ 14 บัส 230 kV ของ กฟผ.

ลำดับที่	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 1 (โหนด)	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 2 (โหนด)	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 1	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 2	ฟังก์ชันถ่ายโอนใน ชั้นข้อมูลด้านออก	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดทดสอบ	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดฝึกสอน	เวลาที่ใช้ (นาทีก)
1	2	1	tansig	tansig	linear	0.0000	0.0000	2.5503
2	3	2	tansig	tansig	linear	0.0000	0.0000	8.1544
3	4	3	tansig	tansig	linear	0.0003	1.7378	17.2159
4	5	4	tansig	tansig	linear	0.4325	0.0870	19.2761
5	6	5	tansig	tansig	linear	0.0721	0.0005	25.2857
6	7	6	tansig	tansig	linear	5.0292	0.0453	12.1323
7	8	7	tansig	tansig	linear	0.0707	0.0474	10.7643
8	9	8	tansig	tansig	linear	10.7830	21.1332	5.5208
9	10	9	tansig	tansig	linear	6.0758	0.0160	0.9750
10	3	1	tansig	tansig	linear	0.0000	0.0000	3.3563
11	4	2	tansig	tansig	linear	0.0280	0.0009	27.0531
12	5	3	tansig	tansig	linear	3.0729	0.0005	28.8497
13	6	4	tansig	tansig	linear	3.6740	0.0000	2.7888
14	7	5	tansig	tansig	linear	4.2968	0.0000	1.3253
15	8	6	tansig	tansig	linear	7.5258	5.6304	1.6133
16	9	7	tansig	tansig	linear	11.7639	1.4892	1.7971
17	10	8	tansig	tansig	linear	10.6634	9.8394	2.9180

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ลำดับที่	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 1 (โหนด)	จำนวนนิวรอน ในชั้นซ่อนที่ 2 (โหนด)	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 1	ฟังก์ชันถ่ายโอน ในชั้นซ่อนที่ 2	ฟังก์ชันถ่ายโอนใน ชั้นข้อมูลด้านออก	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดทดสอบ	ค่า Mean Absolute Percentage Error (%) ของชุดฝึกสอน	เวลาที่ใช้ (นาท)
18	2	1	logsig	logsig	linear	0.0000	0.0000	7.6911
19	3	2	logsig	logsig	linear	0.0000	0.0000	11.0792
20	4	3	logsig	logsig	linear	0.0024	0.0000	16.9214
21	5	4	logsig	logsig	linear	0.0000	0.0000	20.3279
22	6	5	logsig	logsig	linear	4.6900	1.8128	24.1052
23	7	6	logsig	logsig	linear	0.0298	0.0000	32.1969
24	8	7	logsig	logsig	linear	0.7214	0.1144	10.6162
25	9	8	logsig	logsig	linear	4.2577	3.6094	7.1102
26	10	9	logsig	logsig	linear	6.1648	0.0899	1.3401
27	3	1	logsig	logsig	linear	0.0000	0.0000	7.9323
28	4	2	logsig	logsig	linear	0.0000	0.0000	17.4042
29	5	3	logsig	logsig	linear	0.7853	4.1922	27.8474
30	6	4	logsig	logsig	linear	0.1412	0.0000	11.9674
31	7	5	logsig	logsig	linear	0.0028	0.0000	8.9057
32	8	6	logsig	logsig	linear	5.0799	1.6462	1.3721
33	9	7	logsig	logsig	linear	6.5164	0.0000	1.8357
34	10	8	logsig	logsig	linear	7.4134	2.8448	2.4971

